

Filosoof na euthanasie acteur Aron Wade (54): "Bij psychische pijn hebben we niet het gevoel dat het onomkeerbaar is"

Euthanasie wegens ondraaglijk psychisch lijden, zoals acteur Aron Wade (54) dat heeft laten uitvoeren, is niet altijd makkelijk uit te leggen of te accepteren. Toch moeten we consequent zijn, vindt filosoof Freddy Mortier (UGent), en moeten we naar psychische pijn kijken zoals naar fysieke pijn. "Wie na alle mogelijke psychiaters en therapieën geen verbetering ziet, moeten we op zijn woord geloven."

Greg Van Roosbroeck

Dinsdag 24 september 2024 om 03:00

ADVERTENTIE

LEES OOK. Antwerpse acteur Aron Wade (54) neemt afscheid van het leven met euthanasie voor ondraaglijk psychisch lijden: "Ik vertrek met een glimlach uit mijn bestaan"

Acteur Aron Wade, die op 54-jarige leeftijd uit het leven stapt met euthanasie wegens ondraaglijk psychisch lijden. Een 52-jarig slachtoffer van verkrachting dat toestemming krijgt voor euthanasie wegens ondraaglijk psychisch lijden. Een 17-jarig meisje dat euthanasie aanvraagt wegens ondraaglijk psychisch lijden. In korte tijd beroeren verschillende euthanasieaanvragen de gemoederen. En dan vooral door de reden van de doodswens: ondraaglijk psychisch lijden. België is samen met Nederland en Luxemburg het enige land ter wereld waar euthanasie om die reden kan worden uitgevoerd. Al sinds 2002. Toch is de keuze niet altijd makkelijk uit te leggen voor de patiënt. En soms moeilijk te aanvaarden voor de naasten.

"Bij psychisch lijden is het niet duidelijk dat de patiënt de dood nabij is, zoals dat voor iemand met terminale kanker wel het geval is"

Freddy Mortier

Moraalfilosoof (UGent)

"Dat komt omdat het bij psychisch lijden niet duidelijk is dat de patiënt de dood nabij is, zoals dat voor iemand met terminale kanker wel het geval is", zegt Freddy Mortier, filosoof en hoogleraar in de ethiek aan de UGent. "Als bij een kankerpatiënt de immuuntherapie, de chemotherapie en de bestralingen niet werken, dan zijn er geen mogelijkheden meer. Bij een patiënt met een psychiatrische aandoening kan men zich inbeelden dat het op een dag beter wordt. Misschien komt de patiënt wel iemand tegen die hem weer zin geeft in het leven. Wie weet helpt een verhuis naar het warme en zonnige zuiden. Bij psychische pijn hebben we niet het gevoel dat het onomkeerbaar is."

Freddy Mortier. — © BELGA

Vier wettelijke voorwaarden

Mortier vindt dat we niet te makkelijk moeten meegaan in de doodswens van een naaste, maar een en ander in de wetgeving kan wel beter. Vandaag kan euthanasie wegens psychisch lijden als de persoon wilsbekwaam is, ondraaglijk lijdt, zich in een medisch uitzichtloze situatie bevindt, en de aanvraag verschillende keren schriftelijk heeft gedaan. Pas als aan die vier voorwaarden voldaan wordt, kan de euthanasieprocedure in gang worden gezet, en moeten naast de arts die de euthanasie uitvoert, ook twee onafhankelijke artsen een advies geven, onder wie een psychiater.

“In Nederland moet de patiënt zelf het kraantje opendraaien. Het is een soort test van de wil om te willen sterven”

Freddy Mortier

Moraalfilosoof (UGent)

“Die psychiaters leggen uiteraard de nodige voorzichtigheid aan de dag”, zegt Freddy Mortier. “Iemand doden die niet terminaal is, is een hele opgave en vraagt veel zorgvuldigheid, ook al omdat nog steeds straffen staan op het niet naleven van de procedure of voorwaarden. We zouden de wet kunnen aanpassen zoals in Nederland. Daar stelt de arts het middel en het infuus ter beschikking, maar moet de patiënt zelf het kraantje opendraaien. De idee daarachter is: als je deze stap wil zetten, doe die dan ook. Het is een soort test van de wil om te willen sterven.”

Geluid aan

10

10

Acteur Aron Wade nam een afscheidsvideo op voor de fans van W817

Twintigtal per jaar

In ons land vinden jaarlijks een twintigtal gevallen van euthanasie wegens psychisch lijden plaats. Dat op een totaal van meer dan tweeduizend uitvoeringen. Weinig, vindt Mortier. Zeker als we kijken naar het aantal zelfmoorden in Vlaanderen. Zo waren er in 2022 naar schatting bijna negenduizend pogingen tot zelfdoding in Vlaanderen. Dat is een gemiddelde van 25 per dag.

“Als we de stap zetten naar euthanasie wegens uitzichtloos lijden, dan kan men dat niet beperken tot alleen somatische aandoeningen”

Freddy Mortier

Moraalfilosoof (UGent)

“Als we de stap zetten naar euthanasie wegens uitzichtloos lijden, dan kan men dat niet beperken tot alleen somatische aandoeningen”, vindt Mortier. “Als iemand ondanks alle mogelijke psychiaters en therapieën geen verbetering ziet, dan moeten we die persoon op zijn woord geloven: dat het een geval is van ondraaglijk lijden en dat hij voldoet aan de voorwaarden voor euthanasie. Op die manier sluiten we ook wanhoopsdaden uit die traumatiserend zijn voor de omgeving van het slachtoffer, zoals onder een trein springen of zelfmoord door ophanging.”

‘Triangle of death’

Toch ziet Mortier de wereld stilaan ontvankelijker worden. “Twintig jaar geleden zeiden ze in de Verenigde Staten dat België in de *triangle of death* lag, omdat het samen met Nederland en Luxemburg als enige euthanasie wegens psychisch lijden toelaat. Vandaag is het verbod op het doden van een patiënt ook daar aan het keren, en is euthanasie reeds mogelijk in tien staten. Canada denkt eraan om de wetgeving voor euthanasie bij psychisch lijden te veranderen en in Oostenrijk is hulp bij zelfdoding voor psychisch lijden misschien wettelijk – de wet is onduidelijk. Als men zorgvuldig te werk gaat, denk ik niet dat die evolutie een probleem is. Het is een kwestie van consequent zijn.”